

Пропозиції
Державної податкової служби України
до проекту Закону України
«Про внесення змін до Закону України «Про застосування реєстраторів
розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та
послуг» щодо контролю та відповідальності суб'єктів господарювання»,
внесеного на розгляд Кабінетом Міністрів України,

реєстраційний номер 2711 від 02 січня 2020 року

до першого читання

1. Державною податковою службою України підтримується проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» щодо контролю та відповідальності суб'єктів господарювання», реєстраційний номер 2711 від 02 січня 2020 року (далі – законопроект).

2. Законопроектом пропонується передбачити автоматичність створення та передачі програмними реєстраторами розрахункових операцій (далі – РРО) фіскальних звітів та електронних фіскальних звітних чеків до фіскального сервера контролюючого органу.

У разі запровадження таких норм фактично буде запроваджено обов'язок контролюючого органу створювати обов'язкову звітність для суб'єктів господарювання. Слід зазначити, що на сьогодні обов'язок зі складання звітності положеннями Податкового кодексу України (далі – Кодекс) покладено на суб'єктів господарювання, які несуть відповідальність за повноту та своєчасність подання такої звітності. Тобто запропоновані норми законопроекту фактично позбавлять суб'єктів господарювання обов'язку забезпечувати повноту, правильність та своєчасність складання звітності, пов'язаної із застосуванням програмних РРО, а контролюючий орган – можливості вживати відповідних заходів контролю за дотриманням суб'єктами господарювання таких вимог.

З огляду на викладене та уникнення зазначених ситуацій пропонуємо доповнити пункт 1 розділу 1 законопроекту після слова «операцій» словами «за запитом користувача».

Разом з тим законопроектом пропонується передбачити можливість проведення документальних перевірок фізичних осіб – підприємців з питання дотримання вимог Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» залежно від ступеня ризику, визначеного відповідно до критеріїв. При цьому перелік ризиків та їх поділ за ступенем затверджуватиметься Міністерством

фінансів України (далі – Мінфін), а фактичні перевірки здійснюватимуться на підставах, визначених Кодексом.

Статтею 77 Кодексу встановлено, що документальна планова перевірка повинна бути передбачена у плані-графіку проведення планових документальних перевірок. При цьому порядок формування та затвердження плану-графіка, перелік ризиків та їх поділ за ступенями встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, тобто Мінфіном.

На виконання вказаної норми Кодексу наказом Мінфіну від 02.06.2015 № 524 затверджено Порядок формування плану-графіка проведення документальних планових перевірок платників податків, яким, окрім іншого, передбачено, що формування плану-графіка проводиться за критеріями ризиків (перелік яких також затверджено вказаним наказом), у тому числі за даними інформаційно-телекомунікаційних систем ДФС.

Щодо проведення фактичних перевірок зазначаємо, що статтею 80 Кодексу визначено порядок їх проведення та встановлено, що фактична перевірка може проводитися на підставі рішення керівника (його заступника або уповноваженої особи) контролюючого органу, оформленого наказом. Копія якого вручається платнику податків або його уповноваженому представнику, або особам, які фактично проводять розрахункові операції під розписку до початку проведення такої перевірки, та за наявності підстав, встановлених пунктом 80.2 статті 80 Кодексу.

Отже, питання проведення фактичних та документальних перевірок законодавчо врегульовано, а законопроектом фактично дублюються положення Кодексу в частині порядку їх проведення.

Також законопроектом пропонується скасувати відповідальність суб'єктів господарювання, якщо ними не подано до контролюючих органів звітність, пов'язану із застосуванням програмних РРО, а також якщо ними не надруковано або не створено в електронній формі контрольну стрічку на програмних РРО або у разі виявлення спотворення даних про проведені розрахункові операції, інформація про які міститься на такій контрольній стрічці.

Стосовно цих пропозицій слід окремо висловити застереження щодо можливих наслідків, до яких призведе прийняття запропонованих законопроектом норм.

Так, скасування відповідальності суб'єктів господарювання за нестворення в електронній формі контрольної стрічки на програмних РРО або у разі виявлення спотворення даних про проведені розрахункові операції, інформація про які міститься на такій контрольній стрічці, може призвести до відсутності будь-якого контролю за проведенням суб'єктом господарювання розрахункових операцій у режимі офлайн у зв'язку з тим, що контролюючий орган не зможе жодним чином довести факт здійснення розрахункових

операцій або несанкціонованого втручання в роботу програмного РРО в режимі офлайн, крім випадків отримання скарг від споживачів.

Крім цього, скасування відповідальності суб'єктів господарювання за неподання до контролюючих органів звітності, пов'язаної із застосуванням програмних РРО, може призвести до відсутності контролю за застосуванням програмних РРО та неподання до контролюючих органів будь-якої інформації про проведені розрахункові операції (непередання фіскальних чеків, фіскальних звітів, фіскальних звітних чеків), що зі свого боку призведе до:

повної відсутності контролю за рухом готівкових коштів (при тому що наразі скасовано обов'язок ведення книг обліку розрахункових операцій, скасовано відповідальність за порушення порядку обліку готівки, планується скасування обов'язку ведення книг обліку доходів);

неможливості оприбуткування отриманих суб'єктом господарювання готівкових коштів згідно з вимогами Національного банку України, оскільки фактом такого оприбуткування вважається роздрукування (створення) фіскального звітного чека;

неможливості контролюючим органом виконання розрахунку надходжень до місцевих бюджетів часток акцизного податку від реалізації тютюнових виробів;

неможливості контролю за рухом товарів за ланцюгом постачання від виробника до кінцевого споживача;

Також скасування вищезазначених видів відповідальності може призвести до створення соціальної напруги у зв'язку з абсолютно нерівними умовами здійснення готівкових розрахунків та наданням необґрунтованих переваг такій категорії суб'єктів господарювання (ті, які застосовують програмні РРО) порівняно з іншими категоріями суб'єктів господарювання (ті, які застосовують класичні РРО).

Голова Державної податкової
служби України

Сергій ВЕРЛАНОВ